

ÅRSRAPPORT 2016

INNHOOLD

Tale

Tale fra H.M. Kong Harald V 3

Fagpolitisk avdeling 8

Lansering av nettside for skoleverket: aldrimer22juli.no 8

Frokostseminar om oppfølging av anbefalingene fra FNs
rasediskrimineringskomité (CERD) 8

Fødested «ukjent» 11

Tusen lys for mennesket på flukt 11

Kampanjen «Ingenmannsland» 12

Fornytt støtte til arbeidet mot ekstremisme fra fagbevegelsen 12

Høyreekstrem utvikling 15

Regjeringens handlingsplan mot antisemittisme 15

Markering av novemberpogromene 15

Dialog med Rasediskrimineringskomitéen 16

Bekjempelse av hatprat – seminar i Rotterdam 16

Etableringen av Landsforeningen mot rasisme (LMR) 16

Kronikk

Et liv som ulovlig. Til minne om Yemane Teferi 18

JobbX 21

Agenda X 24

Rådgivningstjenesten 28

Økonomi i 2016 31

Kjønns- og etnisk likestilling 32

Tale

Tale ved markering av Novemberpogromene 2016 33

TALE FRA H.M. KONG HARALD V

Stortingspresident, Statsminister, Høyesterettsjustitiarius,

etter at vi gjennom mange år har reist rundt i det meste av landet, er det veldig hyggelig å få være vertskap for representanter fra hele Norge!

Hjertelig velkommen til oss, alle sammen!

Dere som er samlet her utgjør bredden av det Norge er i dag.

Så hva er Norge?

Norge er høye fjell og dype fjorder. Det er vidder og skjærgård, øyer og holmer. Det er frodige åkre og myke heier.

Havet slår mot landet fra nord, vest og syd.

Norge er midnattssol og mørketid. Det er både harde og milde vintre. Det er både varme og kalde somre.

Norge er langstrakt og spredt bebodd.

Men Norge er fremfor alt mennesker.

Nordmenn er nordlendinger, trøndere, sørlendinger – og folk fra alle de andre regionene. Nordmenn har også innvandret fra Afghanistan, Pakistan og Polen, Sverige, Somalia og Syria. Mine besteforeldre innvandret fra Danmark og England for 110 år siden.

Det er ikke alltid så lett å si hvor vi er fra, hvilken nasjonalitet vi tilhører. Det vi kaller hjem, er der hjertet vårt er – og det kan ikke alltid plasseres innenfor landegrensene.

Nordmenn er unge og gamle, høye og lave, funksjonsfriske og rullestolbrukere. Stadig flere er over hundre år. Nordmenn er rike, fattige og midt i mellom. Nordmenn liker fotball og håndball, klatrer fjelltopper og seiler – mens andre er mest glad i sofaen.

Noen har god selvtillit, mens andre sliter med å tro på at de er gode nok som de er.

Nordmenn jobber i butikk, på sykehus, på oljeplattform. Nordmenn arbeider for at vi skal være trygge, arbeider med å holde landet rent for søppel, og leter etter nye løsninger for en grønn fremtid. Nordmenn dyrker jorda og driver fiske. Nordmenn forsker og lærer bort.

Nordmenn er engasjert ungdom og livserfarne gamle. Nordmenn er enslige, skilte, barnefamilier og gamle ektepar. Nordmenn er jenter som er glad i jenter, gutter som er glad i gutter, og jenter og gutter som er glad i hverandre.

Nordmenn tror på Gud, Allah, Altet og Ingenting.

Nordmenn liker Grieg og Kygo, Hellbillies og Kari Bremnes.

Med andre ord: Norge er dere.

Norge er oss.

Når vi synger «Ja vi elsker dette landet», skal vi huske på at vi også synger om hverandre. For det er vi som utgjør landet. Derfor er nasjonalsangen vår også en kjærlighetserklæring til det norske folk.

Mitt største håp for Norge er at vi skal klare å ta vare på hverandre.

At vi skal bygge dette landet videre – på tillit, felleskap og raushet.

At vi skal kjenne at vi – på tross av all vår ulikhet – er ett folk.

At Norge er ett.

Igjen – varmt velkommen til oss – jeg håper vi får en fin stund sammen!

*H.M. Kongens tale under Kongeparets hagefest i Slottsparken,
1. september 2016*

ANTIRASISTISK SENTER

Antirasistisk Senter er et uavhengig senter som jobber for å bekjempe rasisme og diskriminering i Norge. Visjonen er et kulturelt mangfoldig og sosialt rettferdig samfunn.

Antirasistisk Senter har en fagpolitisk ledelse og tre avdelinger Agenda X, JobbX og rådgivingstjenesten.

Antirasistisk Senter jobber med å avdekke, dokumentere og motarbeide rasisme. Antirasistisk Senter bevisstgjør og informerer om rasistisk diskriminering og mobiliserer personer med minoritetsbakgrunn.

ÅRET 2016

2016 vil for alltid bli husket som det året Donald Trump ble valgt til president i USA, etter en valgkamp preget av rasistiske uttalelser. Det var uttalelser som burde ha stanset hans vei videre til verdens mektigste embete, men som i stedet trolig bidro til å mobilisere noen velgergrupper. Som en test på et moderne samfunns motstandskraft mot rasisme var resultatet uvanlig nedslående.

Komikeren John Oliver valgte å avslutte årets siste sending med å sprengte hele årstallet. Den følelsen deles utvilsomt av mange. Til helvete med 2016.

For Antirasistisk Senter var 2016 blant annet året da vi lanserte vår satsning for skoleverket, nettstedet *aldrimer22.juli.no* – en omfattende ressurside for antirasisme i undervisningen, med artikler og oppgaver om et bredt spekter av relevante temaer, og etter hvert tilpasset ulike alderstrinn.

Det var også et år hvor vår avdeling JobbX fortsatte å hjelpe ungdom inn i arbeidslivet, hvor vår avdeling Agenda X fortsatte å være et både sosialt og kreativt hjem for mange ungdommer fra Oslo og Akershus, og hvor rådgivningskontoret vårt fortsatte å hjelpe mennesker som hadde opplevde rasismen på kroppen. Fagpolitisk avdeling organiserte den årlige markeringen av novemberpogromene, en utstilling om de papirløse utenfor Stortinget, et seminar om Norges varierende overholdelse av FNs rasediskrimineringskonvensjon, omfattende demonstrasjoner for en mer human asylpolitikk – og mye mer.

For noen av oss var 2016 også året da Yemane Teferi døde etter mer enn 20 år i asylmottak, og det meste av livet i utlendighet. Jeg kjente ham litt gjennom mange år, og prøvde, og klarte aldri, å overbevise Utlendingsnemnda om å vise ham nåde. Mens eritreere som kom til Norge stort sett fikk beskyttelse, ble Yemane gående år etter år, som offer for en rigid tilnærming fra et organ som for lengst burde ha vært avskaffet.

Når Trump en gang er glemt, vil 2016 for meg stå igjen som det året vårt svik mot Yemane ble permanent.

2016, du vet hvor du kan dra.

*Rune Berglund Steen, leder
Antirasistisk Senter*

FAGPOLITISK AVDELING

Antirasistisk Senterets ledelse er aktive deltakere i den offentlige debatten. Ledelsen administrerer hele Senteret, driver holdningsskapende arbeid, utfører dokumentasjons- og informasjonsarbeid, holder foredrag og produserer informasjonsmaterieill til myndigheter, skoler og andre. Ledelsen har et bredt kontaktnettverk, blant organisasjoner og offentlige myndigheter – lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Lansering av nettside for skoleverket: aldrimer22juli.no

Like etter terrorangrepene 22.07.11 gikk Antirasistisk Senter inn i et samarbeid med Helle Gannestad, AUF-medlemmet som uttalte ordene: «Når en mann kan skape så mye ondt – tenk hvor mye kjærlighet vi kan skape sammen.» Antirasistisk Senter har solgt armbånd med dette sitatet påskrevet. Inntektene av salget har gått til å utarbeide en nettside spesielt ment for skoleverket. Dette har blitt en omfattende ressurside for antirasisme i undervisningen, med artikler og oppgaver om et bredt spekter av relevante temaer.

Nettsiden foreligger i utgaver tilpasset ulike alderstrinn. Første versjon, tilpasset elever og lærere i videregående skole, ble lansert høsten 2016.

Prosjektet er også innvilget støtte av Utdanningsdirektoratet, noe som har gjort det mulig å heve ambisjonsnivået for siden.

Frokostseminar om oppfølging av anbefalingene fra FN's rasediskrimineringskomité (CERD)

I arbeidet med å følge opp anbefalingene fra FN's rasediskrimineringskomité, inviterte Arbeidsgruppa for CERD barne- og likestillingsminister Solveig Horne til frokostmøte den 7. april 2016. I en kommentarstafett satte organisasjonene søkelyset på forhold de mener regjeringen bør gjøre noe med, med støtte i Rasediskrimineringskomitéens anbefalinger fra høringsrunden som ble avsluttet i september 2015.

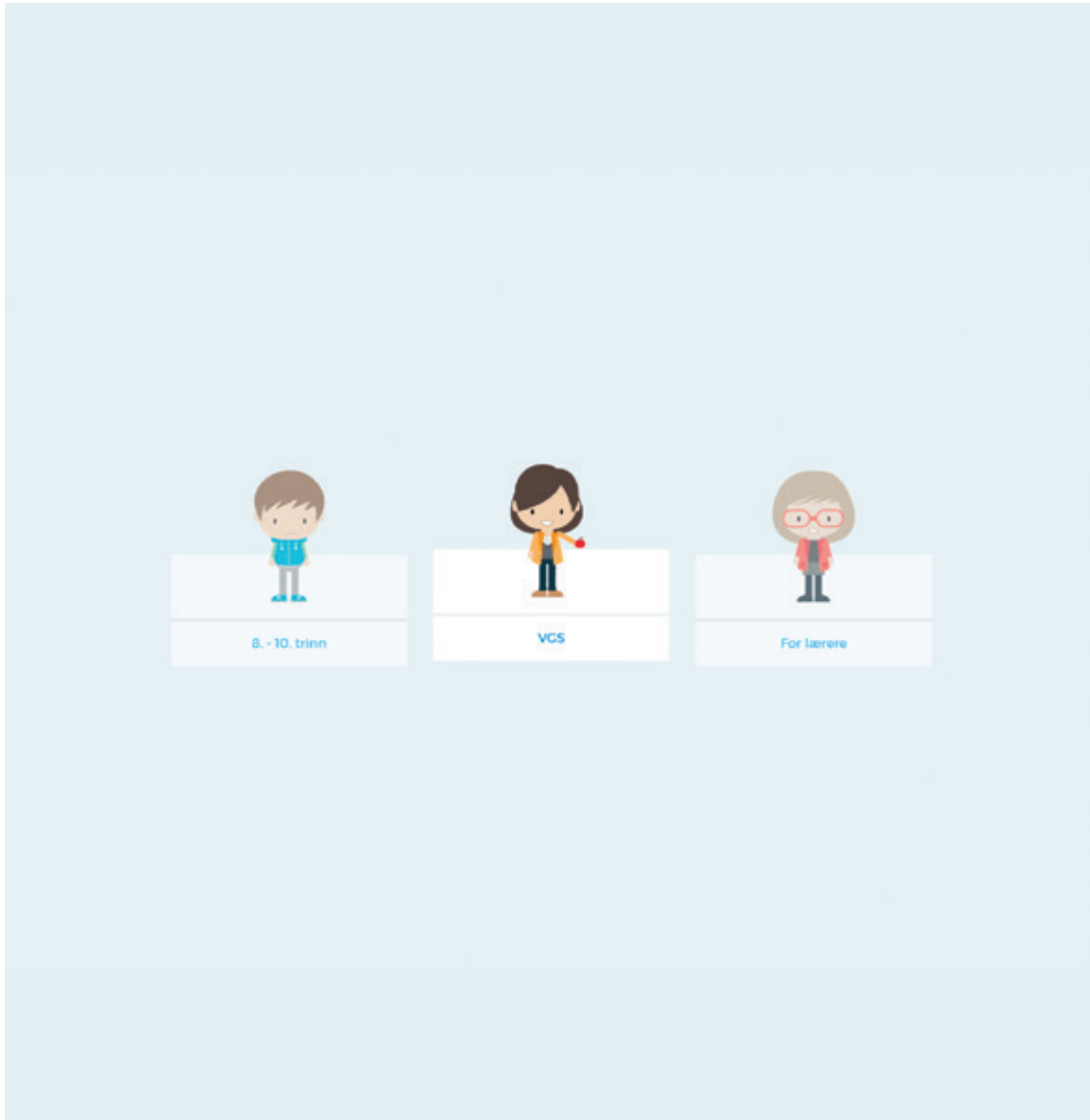
Organisasjonenes oppfordringer var at

- Regjeringen skrinlegger den foreslåtte innstramming i utlendingsloven med økt krav til botid før en får selvstendig oppholdsgrunnlag, da dette rammer innvandrerkvinner som lever i voldelige parforhold.
- Hudfarge innføres som eget diskrimineringsgrunnlag i forslaget til ny helhetlig diskrimineringslov.

- Transpersoner sikres helsehjelp i venteperioden fram til permanent oppholdstillatelse, som med nye endringer i loven kan ta opptil fem år. Det har store konsekvenser når hormonbehandling stanses.
- Staten tar ansvar for skoletilbud for samiske barn, og sikrer at skoletilbud ikke legges ned. Hattfjelldal skole, hvor sørsamiske barn får sin språk- og kulturopplæring, var truet med nedleggelse fra skoleåret 2016–2017, men ble reddet i revidert nasjonalbudsjett.
- Regjeringen sørger for kvalitetssikring på tolketjeneste i offentlig sektor, og at praksis med at barn og nære slektninger brukes som tolk stanses.
- At en sørger for at barnevernet får mer kunnskap om romsk kultur og språk, slik at foreldre ikke blir fratatt omsorgen på grunn av kulturelle misforståelser, og at en utreder omsorgsovertakelse av rom-barn, som uansett skal være siste utvei, og at barn som er under omsorgsovertakelse har mulighet til å lære seg romanes og får kjennskap til sin kultur.
- Det sørges for gratis rettshjelp i diskrimineringsaker, og at Likestillingsnemnda gis sanksjonsmuligheter.
- Regjeringen, når det gjelder hatefulle ytringer, gjennomfører en bred kampanje som tydeliggjør hvorfor disse er til skade for samfunnet, og selv er en standardbærer mot hatefulle ytringer, sørger for at det gjennomføres forskning på omfang og skadelige virkninger, og etablerer søknadsbaserte tilskuddsordninger med midler øremerket sivilsamfunnets arbeid mot hatefulle ytringer.

Barne- og likestillingsministeren tok imot anbefalingene, og orienterte om veien framover til neste rapport, som overleveres komitéen høsten 2017.

Seminaret var et samarbeid mellom MiRA ressurscenter, Organisasjon mot offentlig diskriminering (OMOD), Psykologforeningens menneskerettighetsutvalg, Juridisk Rådgivning for Kvinner (JURK), Oslo bymisjon, Krise-

Ny nettside for skoleverket - aldrimer22juli.no - særlig tilpasset elever og lærere.

Etter sterke reaksjoner fra folk som hadde mistet fødestedet sitt i passet, inviterte Politidirektoratet organisasjonene som hadde engasjert seg i saken til et dialogmøte.

sentersekretariatet, PRESS, Selvhjelp for innvandrere og flyktninger, Skeiv verden, Ungdom mot rasisme, Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS), Det mosaiske trossamfunn i Norge, Utdanningsforbundet, Foreningen for interkulturell psykologi, FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål, Romers Rettigheter, Norske kveners landsforbund, Romanifolkets/Taternes senter og Antirasistisk Senter (koordinerer og leder arbeidsgruppa)

Fødested «ukjent»

I mai fikk vi henvendelser fra personer som, da de skulle fornye passet sitt før ferien, fikk fødested oppført som «ukjent», selv om riktig fødested var oppført i det passet de hadde før. Dette var norske statsborgere med utenlandsk opprinnelse. Begrunnelsen som ble gitt, var at opplysningen ikke var oppført i Folkeregisteret, og dermed ikke var bekreftet av norske myndigheter. For å få tilbake fødestedet måtte de henvende seg til Folkeregisteret, samtidig ble det opplyst at hvis de var fra et «gruppe 2-land» ville dette uansett ikke føre fram.

Etter kontakt med Oslo Politidistrikt fikk vi bekreftet at en nyordning var innført etter retningslinjer fra Skatte-direktoratet/Folkeregisteret. Man ville ikke lenger føre opp fødested dersom dette ikke var registrert i Folkeregisteret, og dokumentert på en måte som Folkeregisteret godkjente. Dokumentasjon fra «Gruppe 2-land», omfatter i alt 31 stater, 20 afrikanske, 10 asiatiske og en europeisk provins, Kosovo, ville i praksis ikke bli godkjent. Tidligere praksis har vært at passkontorene godkjente opplysninger om fødested vedkommende selv kom med. Ingen informasjon var gitt til allmennheten om endringen før de ble iverksatt. Reaksjonene var sterke, folk ble overrumplet, følte at de ble fratatt sin identitet og verdighet, at de ble mistrodd og degradert til annenrangs statsborgere.

Antirasistisk Senter anmodet i et brev til justisministeren myndighetene om å trekke tilbake endringen. Brevet ble også sendt til stortingsrepresentanter. Politidirektoratet inviterte deretter Antirasistisk Senter, OMOD, Adopsjonsforum og Verdens barn til et dialogmøte den 13. juni.

Dette ble straks en mediasak, med oppslag i NRK Dagsrevyen og radio, samt i flere landsdekkende aviser. Også Adopsjonsforum reagerte sterkt, da utenlands-adopterte også mistet fødestedet i sitt norske pass. Norske familier med barn født i enkelte land fikk det samme problemet, barnets fødested ble ikke godkjent.

Senteret gjennomførte en situasjonstesting den 28. juni, på Skatt Øst, der vi ba norske statsborgere med bakgrunn fra «gruppe 2-land» om å sjekke om fødested var registrert i folkeregisteret, og hvis ikke, hva skulle de gjøre for å rette opp i dette. Svarene varierte, og det tydet på at de som betjente skrankene i Skatt Øst heller ikke hadde full informasjon i saken. Det er selvfølgelig svært uheldig, at offentlige tjenestemenn ikke makter å gi publikum riktig informasjon i en så alvorlig sak.

Folkeregisteret og Politidirektoratet henviste til hverandre som ansvarlige for endringen. I juli kunne media melde at «Politidirektoratet snur om nye passregler» – en sannhet med modifikasjoner, da en i stedet for fødested «ukjent» innførte fødeland som fødested, med henvisning til praksis i Danmark og USA, der alle statsborgere som opprinnelig hadde et annet statsborgerskap, kun får fødeland oppgitt som fødested. Senteret ba derfor om et møte med Skattedirektoratet, som er ansvarlig for Folkeregisteret, men dette ble avvist.

Det viste seg at hvis fødested var registrert hos Utlendingsdirektoratet, som er tilfelle i noen saker, så er dette informasjon som folkeregisteret godkjenner. Selv om denne informasjon har opprinnelse i dokumenter som Folkeregisteret ikke ville godkjent. Det har vært vanskelig å få noe fullgodt svar på hvilke kriterier og vurderinger som ligger til grunn for utvalget av de 31 statene.

Antirasistisk Senter holder fast ved at en ved i passet å uttrykke mistillit til ektheten ved dokumenter fra vedkommendes fødeland, lager en B-kategori av norsk statsborgere. I Danmark og USA gjelder dette alle, uten diskriminering. Saken fortsetter derfor i 2017.

Tusen lys for mennesket på flukt

2016 var et år med hard strid – ikke om hvilken retning asylpolitikken skulle ta, men om hvor langt og hardt den skulle dreie i negativ retning. Sommeren 2015 hadde stått i empatiens navn, mens vi hørte om flyktningene som nådde kontinentets sørlige strender, men i løpet av høsten hadde mye endret seg. I desember lanserte regjeringen, under FrPs ledelse, en dramatisk innstrammingspakke. Antirasistisk Senter var blant mange som arbeidet aktivt for å begrense forslagenes skadevirkninger for mennesker på flukt, blant annet med en kampanje i sosiale medier som forklarte problemene med de forslagene vi mente var mest alvorlige, og en

bred demonstrasjon foran Stortinget 18. april. Flere problematiske forslag gikk igjennom, mens andre ble stanset av opposisjonen.

Et av de mest alvorlige forslagene som dessverre har blitt norsk politikk, er å ta tilbake flyktningstatusen hvis situasjonen i hjemlandet har bedret seg før man får permanent oppholdstillatelse. Det betyr at mennesker som har flyktet fra krig og undertrykkelse, og endelig begynt å etablere et nytt liv i trygghet, tvinges til å bryte opp igjen og miste det livet de har klart å bygge i Norge: arbeid, bosted, skole, venner, kanskje familie. Regjeringen varslet at de ville begynne med en stor gruppe somaliere, blant annet til protester fra FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), som mener at situasjonen i Sør-Somalia ikke har bedret seg tilstrekkelig til at et så dramatisk tiltak er forenlig med Flyktningkonvensjonen. Ingen andre land har en slik praksis med opphør av flyktningstatus.

Norsk asylpolitikk fortsatte dermed å være preget av en dobbelthet, med humanitet og brutalitet side om side. Også på andre områder var vi Europa-ledende i strenghet. At vi har vært strengere på å tvangsreturnere barne-familier til Afghanistan enn noe annet europeisk land, nådde blant annet New York Times, til stor glede for den norske statsråden som har ansvaret for mennesker på flukt.

Onsdag 14. desember var Antirasistisk Senter en av hovedorganisatorene bak demonstrasjoner på tvers av landet, i Bergen, Tromsø, Fagernes, Kristiansand, Trondheim, Arendal, Haugesund, Porsgrunn, Kongsberg, Mandal, Hamar, Kirkenes, Mo i Rana, Rjukan, Larvik, Fredrikstad, Førde og Oslo, under parolen Tusen lys for mennesker på flukt. Blant annet var 3-4000 mennesker samlet foran Stortinget, med et krav om at Norge skal ta sin del av ansvaret for mennesker på flukt.

*Tusen lys for en human asylpolitikk.
Tusen lys for dem som har druknet,
og som ikke lenger er blant oss.
Tusen lys for dem som har kommet hit,
og som vi ennå kan gjøre noe for.*

Kampanjen «Ingenmannsland»!

Noen tusen mennesker lever i Norge uten oppholdstillatelse. De kalles ofte «papirløse», fordi de mangler oppholdspapirer. De har nesten ingen rettigheter i Norge. Det eneste offentlige tilbudet de har, er å tilbringe livet i et asylmottak. Noen bor i mottak i årevis. Andre

utnyttes gjennom svart arbeid. Flere lever i perioder på gata. De fleste er asylsøkere som har fått endelig avslag, men som er redde for å reise tilbake til hjemlandet. Av ulike grunner kan de ikke sendes ut med tvang. Det store flertallet har flyktet fra diktaturer eller krigsherjede land.

Norge behandler mennesker i denne situasjonen langt strengere enn de fleste europeiske landene omkring oss. Tidligere har det vært omfattende kampanjer i Norge for å forsøke å styrke rettighetene til denne utsatte gruppen, men kravene har ikke vunnet fram. Antirasistisk Senter er blant flere som har kjempet lenge for de papirløses rettigheter. Med kampanjen vi hadde i 2016 sammen med fotograf Tine Poppe, hadde vi ingen politiske krav. I likhet med de papirløse hadde vi ikke mye håp. Alt vi ba om, er at folk skulle se dem.

Utstillingen var viet Yemane Teferis minne, og ble blant annet vist på Eidsvoll's plass foran Stortinget 8.-18. februar. For å se bildene og lese om dem som deltok, kan du gå til www.ingenmannsland.net.

Fornytt støtte til arbeidet mot ekstremisme fra fagbevegelsen

I etterkant av terrorangrepet 22. juli i 2011 har vi dessverre ikke sett at det norske samfunnet har tatt opp den ideologiske kampen mot tankene terroristen forfektet. Dette gjelder i alle fall myndighetene. De som har tatt den ideologiske kampen på alvor var fagforeningene, som så dette som et politisk motivert angrep og i liten grad forvillet seg inn på diskusjonen om sinnstilstanden til terroristen eller hvorvidt moren hadde skylden eller andre sidespor.

En rekke fagforeninger under LO gikk sammen og finansierte en stilling hos oss på Antirasistisk Senter for å jobbe med å kartlegge og forstå det ideologiske landskapet som fostret ekstremisme. Dette arbeidet har pågått siden kort tid etter terrorangrepet. Utover pengestøtten har senteret hatt mye kontakt med de ulike fagforeningene når de har hatt ønske og behov for å få en situasjonsrapport, og vi setter pris på informasjonsflyten begge veier.

Etter en første fireårsperiode (2012-2016) besluttet fagforbundene i 2016 å fornye denne støtten for en ny periode. Støtten fra fagforeningene har vært til stor nytte og er høyt verdsatt, og vi håper på fortsatt fruktbart og godt samarbeid i årene som kommer.

Markeringen «Tusen lys for mennesker på flukt».

Ervin Kohn leder panelsamtalen mellom professor Christard Hoffman, rabbiner Joav Melchior og redaktør Harald Stanghelle under markeringen av novemberpogromene.

Høyreekstrem utvikling

Det har vært en interessant utvikling i det høyreekstreme miljøet i Norge det siste året. Mange hendelser, spesielt i utlandet, har virket inn. Valg i USA og populariteten til høyrepopulistiske, høyreradikale og høyreekstreme partier i Europa er med på å gi økt selvtillit til disse gruppene. Senteret har hatt som mål å følge de ulike sporene og kartlegge utviklingen. Det har vært mindre fokus på folkemønstringer og demonstrasjoner fra de ulike gruppene, trolig fordi de ikke har greid å oppnå så mye. Derfor har mye av vårt arbeid vært å konsentrere oss om nettaktiviteten til disse gruppene, og se på nye strategier for å bygge troverdighet og støtte.

Vi har sett at den religiøst ekstremistiske gruppen som kalte seg Profetens Ummah har kollapset etter massivt trykk fra politiet. Dette har nok også i tur svekket gruppene på den andre siden, som ikke lenger har en tydelig motgruppe å mobilisere imot.

Vi har sett en oppsving i aktiviteter fra gruppen Odins Soldater med fokus på å få folk til å gå ut sammen i en type privat natteravtjeneste. Disse uniformerte «patruljene» har stort sett blitt møtt med et tydelig politi, selv om de enkelte steder fikk støtte fra politiet og enkelte politikere. Politiet sentralt har vært tydelige på at denne typen borgerverngrupper ikke har noen plass og at politiet vil ta tak i dette hvor og når disse dukker opp.

Den generelle hatretorikken i samfunnet for øvrig, og på nettet og i kommentarfelt spesielt, vedvarer. Her er det vanskelig å skille mellom «ekte» ekstremister og de som kun troller og ønsker å hisse andre opp. Fokuset her har ligget på grupper som preker hat mot islam og muslimer spesielt. Her ser vi dog den utvikling at fernissen for mange forsvinner mer og mer, og fremmedfrykt basert på hudfarge kommer mer og mer frem. Utviklingen i de små og fragmenterte gruppene som finnes, går samme retning som før. Det organiserte miljøet faller enda mer sammen. Likevel finner vi holdningene igjen i relativt store deler av samfunnsdebatten. Her har senteret forsøkt å delta i debatten, påvirke debattkulturen, og samtidig imøtegå noen av de feilaktige påstandene som dukker opp. Senteret har også anmeldt enkelte hatefulle innlegg, og noen saker har også kommet til doms, med resultat at hattrykinger har blitt straffet.

Den mest bekymringsfulle utviklingen ser vi dog i nynazistmiljøet. Det siste året har vi sett en annen type

åpenhet, selvsikkerhet og en generell utvikling i dette miljøet som er egnet til å skape bekymring. Vi har folk som står frem med fullt navn og støtter nynazisme, og den vaksineringsen vi lenge har tenkt at vi hadde her i Norge mot nazismen som følge av okkupasjonen under andre verdenskrig synes å ha blitt svekket hos noen. Her er vi i dialog med mange ulike grupper, og forsøker å både motarbeide dette ideologisk men også ha en løpende dialog med førstelinjen som møter mange av de ungdommene som kan forville seg til disse gruppene. Her vil nok innsatsen fra senteret bli ytterligere fokusert i året som kommer.

Regjeringens handlingsplan mot antisemittisme

2. november ble regjeringens Handlingsplan mot antisemittisme lansert på Litteraturhuset. Stortingsrepresentant Hans Olav Syversen (KrF) var spesielt invitert og kreditert som initiativtager. Tre departementer deltok med sine statsråder. Ervin Kohn gratulerte og takket statsråd Jan Tore Sanner, spesielt for hans artikkel i Aftenposten samme dag. Statsråden poengterte der ledes ansvar for å se antisemittismen når den dukker opp og si fra. Kohn tok i sin tale utgangspunkt i et spørsmål han hadde fått samme dag, nemlig: «Hvorfor en egen handlingsplan mot antisemittisme, det er jo så få jøder her i landet?» Kohn understreket at antisemittisme er likt annen rasisme samtidig som den også har helt unike karakteristika. Den krever bl.a. ikke jødisk tilstedeværelse. Vi hadde antisemittisme i landet lenge før vi hadde jøder her. Som samfunn er vi forpliktet til å bekjempe dette viruset – ikke fordi det er synd på jødene, men fordi vi må bevare samfunnet friskt.

Markering av novemberpogromene

9. november ble novemberpogromene (krystallnatten) markert i samarbeid mellom Antirasistisk Senter, Det mosaiske trossamfunn og Nationalteatret med seminar på Kulturhuset og fakkeltog fra Youngstorget til Nationalteatret. Seminaret besto av en innledning ved rabbiner Joav Melchior og en panelsamtale mellom rabbineren, redaktør i Aftenposten Harald Stanghelle og professor Christard Hoffmann fra UiB og HL-senteret. Statsminister Erna Solberg og ordfører Marianne Borgen deltok i fakkeltog og talte på trappen foran Nationalteatret. Ervin Kohn talte på vegne av Senteret og DMT, mens daglig leder Rune Berglund Steen var konferansier.

Dialog med Rasediskrimineringskomitéen

FNs rasediskrimineringskomité (CERD) inviterte det sivile samfunn til dialogmøte i Genève den 23. november. Konsultasjonen handlet om hvordan NGOer ser på CERD, hvordan de analyserer situasjonen i hjemlandet når det gjelder rasistisk diskriminering, og hvordan CERD kan styrkes. Nestleder Mari Linløkken deltok på møtet.

Bekjempelse av hatprat - seminar i Rotterdam!

Antirasistisk Senter deltok 16. desember, sammen med Oslo kommune og Norsk Folkehjelp, på et seminar hos organisasjonen RADAR (the Rotterdam Anti Discrimination Action Council), i Rotterdam. Tittelen på møtet var «How to combat Hatespeech, Islamophobia and Homophobia», og kom i stand etter initiativ av Oslo kommune, byrådsavdelingen for kultur og næring. På møtet fikk vi innblikk i erfaringene fra representanter for RADAR, politiet i Rotterdam, politiutdanningen i Nederland og Rotterdam byadministrasjon.

Etableringen av Landsforeningen mot rasisme (LMR)!

I mars var Antirasistisk Senter med på å etablere den nye organisasjonen Landsforeningen mot rasisme (LMR). Mens Antirasistisk Senter er en stiftelse, er LMR en medlemsorganisasjon som ble opprettet spesielt for å gi folk flest en mulighet til å engasjere seg mot rasisme og etnisk diskriminering, i et politisk klima hvor fremmedfrykt og fremmedfiendtlighet er på frammarsj. LMR er en landsdekkende og demokratisk organisasjon som har som mål å skape engasjement og aktiviteter over hele landet. Hvis du ønsker å melde deg inn og engasjere deg, kan du sende en e-post til medlem.lmr@gmail.com. Du kan lese mer på www.neitilrasisme.no.

Både statsminister Solberg og ordfører Borgen deltok i fakkeltoget fra Youngstorget til Nationaltheatret for å markere novemberpogromene (krystallnatten).

ET LIV SOM ULOVLIG. TIL MINNE OM YEMANE TEFERI

Kronikk publisert i Dagbladet 21. januar 2016.

Jeg ble kjent med Yemane omkring 2003, da han allerede hadde tilbrakt mye av livet i landflyktighet. «Landflyktighet» er et gammeldags begrep, men jeg vet ikke hva som bedre kan beskrive et liv uten legal juridisk status noe sted.

Som ungdom på 1970-tallet bisto Yemane en eritreisk frigjøringsbevegelse. Da han ble avslørt, flyktet han fra hjemlandet. De første årene tilbrakte han til sjøs på greske og italienske båter, ute på det åpne havet. Havet krever ikke oppholdspapirer. Deretter forsøkte han å fortsette livet i Italia. I 1990 kom han til Sverige, og i 1998 til Norge. Her gikk den gjenværende delen av livet med til mer eller mindre ingenting.

I noen år ventet han på det såkalte «ventemottaket» på Lier – ventet på livet, ventet på døden. Mottaket var opprettet for å tære folk ned, i den hensikt å presse dem ut av Norge. I Yemanes tilfelle var det som å forsøke å presse noen til å gå inn i åpen ild. Eritrea forblir et av vår samtids verste diktaturer, i klasse med Nord-Korea. Jeg har veldig vondt for å tro at saksbehandlerne som aldri valgte å leve seg inn i Yemanes frykt, selv ville ha reist dit hvis de var i hans sko.

Yemanes forbannelse de siste leveårene var at saken hans ikke lå på Utlendingsdirektoratets (UDI), men på klageorganet Utlendingsnemndas bord. Det er bare nyankomne eritreere som får asylsøknaden behandlet av UDI – og henimot alle får beskyttelse, nettopp på grunn av det eritreiske regimets vanvittige karakter. I 2015 fikk 2600 eritreere beskyttelse av UDI, og bare 43 fikk avslag. Utlendingsnemnda er ikke fullt så forsiktige med folk. Mens nyankomne eritreere kom daglig til beskyttelse, mente nemnda at aldrende og slitne Yemane stadig skulle presses ut, etter allerede å ha tilbrakt et langt liv i frykt for akkurat det. At nemndas tilnærming kostet ham livet, er mer enn sannsynlig.

Yemane var en mild mann, med sans for rettferdighet – den rettferdigheten han selv ble nektet. Jeg vil til og med si at han var en god mann. En gang ble han stukket med kniv på mottaket fordi han protesterte mot en medboer som plagde andre.

Mange mennesker i hans situasjon ville ha valgt å arbeide ulovlig. I stedet forsøkte han å leve så mye innenfor lovens rammer som han kunne, bare med unntak av det ene lovbruddet han ikke så noen mulighet til å unngå: nemlig sitt blotte nærvær i landet. Han arbeidet bare de par årene han hadde lov til det, da han vasket på Furuset sykehjem, før man strammet inn reglene for mennesker i hans situasjon. Ellers bodde han i en serie med mottak, hvor myndighetene til enhver tid visste hvor han var. Til å være her ulovlig, var han eksemplarisk.

Så lenge ingen med makt ville være medmennesker for ham, var det forutsigbart at han ville tilbringe sine siste dager på mottaket. Utlendingsnemnda har ikke engang prioritert å møte ham på ti år, siden 2006. Det var en av grunnene til at vi arbeidet med å ta saken hans til retten: For at de ansvarlige myndighetene i alle fall skulle bli nødt til å se ham inn i øynene. Nå slipper de.

Jeg tror dessverre ikke at Yemanes død vil endre hvordan være seg regjeringen eller Utlendingsnemnda ser verden og menneskene omkring seg, og den vil trolig ikke endre noe for andre papirløse. Dette landet, denne regjeringen og denne utlendingsnemnda, er ikke i stemning for nåde i disse dager.

Jeg husker en gang for en del år siden, da han først så et sorthvitt-portrett av seg selv på en utstillingsvegg, hvordan han ble stående der lenge, lamslått, nesten sønderknust av å se hvordan det harde livet han hadde levd var skrevet inn i ansiktet hans, hvor sliten han hadde blitt så altfor tidlig. Også etter det levde han med stadig hodepine, stress og depresjoner. Han tilbrakte dagene med å gå, samle flasker, jobbe frivillig i en skolekantine – og med å angre på at han som ungdom ikke hadde valgt livet, og kanskje døden, som geriljasoldat i stedet for å flykte.

Den siste gangen jeg traff ham, sist høst, var det lett å se at livet hadde tært ham ned enda litt. Han virket enda litt eldre, merkbart mer sliten enn forrige gang jeg hadde sett ham. Vi betalte for et hotellrom i Oslo, med et håp om at han skulle få noen roligere netter der enn på flermannsrommet på mottaket. Han fortalte meg at han ikke klarte å finne fred, og vandret omkring i Oslo mye av natta – mens byen, politikerne og saksbehandlerne sov.

Fredag 8. januar 2016 var en trist og merkelig dag som jeg kommer til å huske lenge. På morgenen snakket Sylvi Listhaug om «godhetstyranniet» i Aftenposten. På ettermiddagen mottok jeg beskjeden om at Yemane var død etter å ha levd så mange år i frykt uten at de med makt hadde vist ham den minste godhet. Dagen ble avsluttet med at Sylvi Listhaug snakket om «godhetstyranniet» på «Skavlan».

Yemane tilbrakte de siste leveårene uten tro på framtida, uten håp. På et seminar i november sa han at han ikke kjente seg som en ulovlig bare i Norge, men på hele planeten. Han trengte en annen planet.

Der Yemane er nå, er det ingen illegale.

*Rune Berglund Steen, leder
Antirasistisk Senter*

Barn skal ikke drømme.

Som barn drømte Edin om å bli tennisspiller. I 2014 var han med på å organisere grunnlovsjubileet på Eidsvoll.

Regjeringen mener at barn som søker asyl har urealistiske forventninger om å bli advokat eller lege, og kan ende opp som kriminelle.

Si aldri til barn at de ikke skal drømme.

ANTIRASISTISK SENTER

LANDSFORENINGEN
MOT RASISME (LMR)

Kampanjen vi hadde i 2016 sammen med fotograf Tine Poppe.

JOBBX

JobbX har siden 2004 tilbudt gratis jobbsøkningsaktiviteter for personer mellom 16 til 26 år, og er Antirasistisk Senters karrieresenter for ungdom. JobbX har spisskompetanse på ungdom og mangfold og bidrar til økt overgang fra ungdomsliv til arbeidsliv. I 2016 har JobbX hatt over 401 deltagere på våre jobbsøkningsaktiviteter totalt. I tillegg har vi hatt kurs i vår metodikk for 105 ungdomsarbeidere, NAV-ansatte etc. JobbX tilbyr gratis jobbsøkingaktiviteter for personer mellom 16 og 26 år.

Faste JobbX-jobbsøkerkurs

JobbX har gjennomført månedlige jobbsøkerkurs gjennom hele året. Målgruppen er primært unge mellom 16 og 26 år. Vi har et bredt nedslagsfelt i denne gruppen, og har betjent enslige mindreårige, etnisk norsk ungdom, arbeidsinnvandrere, lærlinger, studenter, nyutdannede, skole-dropouts og personer som har flyttet til Norge med sine etnisk norske partnere etc..

Ukentlig drop-in tjeneste, én-til-én veiledning

Hver torsdag tilbyr vi individuell jobbveiledning. Her bistår vi tidligere kursdeltagere, personer som faller utenfor kursmålgruppen vår, unge som ikke har deltatt på kurs, nyutdannede etc. JobbX har de siste årene i større grad blitt oppsøkt av personer eldre enn 26, som ønsker bistand med jobbsøking. Vi anbefaler også de som ikke snakker norsk om å delta på drop-in fremfor kurs, da én-til-én veiledning vil gi større utbytte for dem. I 2016 gjennomførte JobbX tilsammen 40 drop-in.

Oppfølging

Vi følger opp våre deltagere i etterkant av kurs og drop-in. Gjennom dialog får vi høre om hvordan søkeprosessen har gått, og om de ønsker ytterligere bistand. Vi får også viktig tilleggsinformasjon om hvordan arbeidsforholdene deres er, eksempelvis hvorvidt de har fått kontrakt. Vi får også vite om de har valgt å prioritere skole og utdanning fremfor jobb. Gjennom oppfølgingen får vi også tilbakemelding på hvordan ungdommene opplevde JobbX, og er følgelig en viktig kilde til innspill om endringer som kan gjøre oss enda bedre.

Sitater fra deltagere ved ordinære jobbsøkerkurs:

- *Lærte mye. Det er første gang jeg har blitt ferdig med en søknad. Takk for alt.*
Kvinne 18 år.
- *Det var et lærerikt kurs. Jeg har lært mye i løpet av de tre dagene. Det jeg likte best var at det var positive kursholdere. Takk for lærerikt kurs.*
Kvinne 18 år.

Veilederkurs

JobbX tilbyr et eget kurs for personer som jobber med tilsvarende målgrupper som ved JobbX, og som ønsker faglig påfyll innen veiledning og verktøy innen jobbsøk, oppdatert informasjon om arbeidsmarkedet med mer. Det ble solgt ett kurs i 2016, men vi har gjennomført totalt 13 veilederkurs gjennom Bosatt + Ansatt.

Bosatt + Ansatt Norge

VI desember 2015 fikk JobbX en utfordring. En privat stiftelse ønsket at vi skulle utforme et prosjekt der vi brukte vår kunnskap om ungdom, mangfold og arbeidsliv for å gjøre noe positivt for unge flyktninger som er nylig bosatte. Resultatet ble prosjektet Bosatt+Ansatt der vi gjennomførte 10 skreddersydde jobbsøkerkurs for unge flyktninger rundt om i hele landet. I tillegg til jobbsøkerkurs fikk kommuneansatte som jobber med unge flyktninger, veilederkurs. Dette for å forankre JobbX-metodikken lokalt.

116 unge flyktninger og 82 veiledere fra kommunene ble kurset. Vi besøkte følgende kommuner: Trondheim, Kristiansand, Nesodden, Bergen, Haugesund, Nissedal, Skien, Ski, Oslo og Kragerø. Dette utgjør til sammen åtte fylker.

Et utvalg tilbakemeldinger fra deltagere ved jobbsøkerkurs:

- *Dette kurset har hjulpet meg til å forstå hvordan samfunnet i Norge er når man søker etter en jobb.*
Mann 19 år, Nesodden.
- *Føler du deg motivert til å søke jobb?*
Ja, fordi jeg føler meg trygg nå.
Kvinne 18 år, Kragerø.

Et utvalg tilbakemeldinger fra deltagere ved veilederkurset:

- *Jeg lærte (på en mye bedre måte enn tidligere) hvordan man skriver cv/søknad pluss hvordan fokusere på ressurser hos bruker med positiv reformulering og konstruktive tilbakemeldinger.*
Sosionom, NAV Tysvær.

- *Jeg føler meg bedre utrustet til å hjelpe ungdommene med å søke jobb og følge de i jobbsøkerprosessen.*
Miljøterapeut, Nesodden kommune.

Salg av jobbsøkerkurs

Vi gjennomfører våre jobbsøkerkurs på bestilling rundt om i hele landet. I 2016 solgte vi kun to jobbsøkerkurs mot over ti kurs pr år, tidligere år. Dette henger sammen med at vi har gjennomført hele 15 jobbsøkerkurs i regi av Bosatt+ Ansatt.

- Trondheim Kommune,
kurs for mindreårige flyktninger
- Bydel Gamle Oslo,
kurs for unge tilknyttet Jobbsjansen

Foredragsvirksomhet og representasjon

JobbX har holdt noe færre foredrag i år enn tidligere og prioritert påvirkningsarbeid. Men vi har blant annet ledet en workshop på OXLO-ung konferansen om unge flyktninger. Vi var også innledere på konferanse for rådgivere i Oslo-skolen der vi ga en innføring i vår jobbsøkingsfilosofi og metoder. Utover dette har vi representert JobbX på ulike stands, blant annet på på OXLO-konferansen, Melafestivalen og Vibrofestivalen.

Arendalsuka

En aktivitet vi hadde satt oss som mål å gjennomføre i 2016 var å delta på Arendalsuka. For JobbX var det ikke aktuelt å kjøpe standplass, da det ikke er forsvarlig ressursbruk med vår nåværende økonomiske situasjon. Men vi ble invitert til å delta i debattpanel der temaet var «Hva gjør vi med ungdomsledigheten?». Initiativtager til debatten var McDonald´s Norge.

Skreddersydd kursing av deltagere ved Oslo Kommunes traineeordning for personer med funksjonsnedsettelse

Sent i 2015 startet vi gjennomføringen av et skreddersydd kursopplegg for deltagere i Oslo kommunes traineeordning for personer med funksjonsnedsettelse. Tiltaket bestod av et jobbsøkerkurs tilpasset målgruppen og individuell veiledning av deltagere i etterkant av kurset. I løpet av 2016 fikk alle deltagerne jobb. I en rapport fra FAFO om traineeordningen omtales JobbX' bidrag på følgende måte:

Traineeordningens tilbud om jobbsøkerkurs etter endt traineepriode oppgis å være et veldig godt tilbud av de som

har deltatt på dette. Det blir oppfattet som å være både relevant og lærerikt. På JobbX utfordres man til å reflektere over egne egenskaper og hvordan man kan skrive tydeligere og mer informativt i jobbsøknadene. Tilbudet oppfattes som proft, og JobbX sitt tilbud oppfattes av en som et bedre tilbud enn NAVs. Dette begrunnes blant annet med at JobbX i større grad har tid til å følge opp den enkelte, mens NAVs rådgivere oppleves å være utsatt for stort tidspress og store porteføljer, slik at oppfølgingen av den enkelte blir for dårlig.

Samarbeidspartnere

- Jobbsjansen, Bydel Gamle Oslo
- YS-Ung
- Oslo Kommune
- NAV
- Oslo Kommunes traineeordning for personer med funksjonsnedsettelse
- Unge funksjonshemmede

Ansatte

JobbX har mangfold som strategi. Derfor er vi alltid på utkikk etter nye ressurspersoner som kan bidra med noe vi ikke kan/har fra før. Vi leter etter personer med en allsidig eller annerledes bakgrunn som på sin unike måte kan fungere som gode rollemodeller for våre deltagere. På JobbX anser vi språk og bakgrunn som en tilleggsverdi som vi aktivt anvender i møtet med ungdom. Som følge av dette har vi en bredt sammensatt gruppe kursholdere og ressurspersoner. I 2016 har vi hatt stor aktivitet. For å utvide vår kapasitet har vi gjennomført to ansettelsesrunder, og vi har ansatt til sammen ni nye kursholdere. Videre har vi etablert en ressursgruppe. Dette er et tilbud til våre ansatte som ikke lenger har tid til å være kursholdere i like stor grad, men som fortsatt ønsker å være en del av JobbX og bidra på for eksempel strategidager.

Resultater

Under følger en oversikt over jobbstatus for 2016. Tallene baserer seg på de deltagerne vi har fått tak i gjennom oppfølging av de som har vært på kurs i januar til juli. Tabellen er delt i to. Tabellen tar for seg vanlige deltagere fra jobbsøkerkurs, mens tabell nummer to tar for seg deltagere som av ulike grunner ikke har søkt jobb etter endt deltagelse.

JobbX holder månedlige jobbsøkerkurs, året rundt.

AGENDA X

Antirasistisk Senterets ressurscenter for ungdom som vokser opp i et flerkulturelt samfunn.

Om avdelingen

Agenda X er Antirasistisk Senterets ressurscenter for ungdom som vokser opp i et flerkulturelt samfunn. Ressurscenteret har eksistert siden 1998, og har et mangfold av aktiviteter for ungdom mellom 13 og 26 år. Agenda X jobber for at all ungdom skal få muligheter til å bli aktive deltakere og premissleverandører i egne liv og i samfunnet. I 2016 hadde senteret rundt 4000 deltakere på ulike aktiviteter. Arbeidet er basert på frivillighet, og alle aktiviteter er gratis.

Nye lokaler og ny ledelse

Våren 2016 ble oppussingen av Agenda X sine lokaler igangsatt. I løpet av oppussingsperioden holdt Senteret stengt, og mens noen av aktivitetene ble lagt til utenfor lokalene, ble andre satt på vent. I september sto omsider de nye lokalene klare for å ta imot ungdommen. En ny scene er satt opp for å huse fremtidige arrangementer for, med og av ungdom.

I september takket Seher Aydar, Felipe «Fela» Orellana og Jonathan «Boss» Castro for seg. Sahar Hassani ble ny leder og Namra Saleem ny kulturansvarlig. Sahar er utdannet pedagog med fordypning i kritisk pedagogikk, morsmålsopplæring og utdanningspolitikk, og har tidligere jobbet ved Universitet i Oslo og Ellingsrud fritidsklubb. Namra har bakgrunn som journalist i NRK, spiller i bandet Level and Tyson og har gitt ut oppvekstromanen «I morgen vi ler». Begge vil jobbe for å utvide Agenda X sitt tilbud til ungdom ytterligere, og er opptatt av at det skjer på ungdommenes egne premisser, etter deres behov, interesser og talent.

Skriveverksteder

Agenda X arrangerte kreative skriveverksteder gjennom hele året. Hensikten med tilbudet er å gi ungdom muligheter til å kunne uttrykke seg gjennom tekst og andre mer ukonvensjonelle uttrykksformer. Agenda X bruker et utvidet tekstbegrep – det å skrive for oss handler om å lære å uttrykke seg og å fortelle en historie. Det kan gjøres gjennom skrevne ord, rap, foto, film, slampoesi og annet.

I 2016 arrangerte senteret skriveverksteder innen:

- Trommeverksted med Brage Tørmænen
- Filmworkshop med Iram Haq
- Gitarverksted med Magnus Rydlang
- Tono-verksted
- DJ workshops med Oh Mama Crew og DJ Atee
- «Stage performance»-verksted med Hanna Wozene Kvam
- Fotoverksteder med Michael Angeles og Peter Nicolacopoulos
- Design-verksted med Rashid Akrim
- Podcast-verksted med Å-kjendis
- Forfatterverksted med Amalie Kasin Lerstang

Åpent Hus og Åpen Scene

Åpent Hus/Åpen Scene er en trygg, rusfri og åpen møteplass for ungdom midt i Oslo sentrum. Med lav terskel for deltagelse er det et sted der ungdom kan møtes for å tilbringe tid sammen, skape, utvikle seg og få veiledning. Her får ungdom mulighet til å delta i organiserte aktiviteter og de kan ta initiativ til å sette i gang egne prosjekter og ideer.

Ungdom som får opplæring og trening på Agenda X fungerer som veiledere for nykommere og yngre ungdom på senteret. Åpent Hus/Åpen Scene er en utprøvningsarena for ungdommene, der de lærer seg å arrangere aktiviteter, uttrykke seg, skrive, stå på scene, lage mat og hjelpe til med praktiske arbeid rundt tiltaket. Mange ungdommer blir viktige frivillige bidragsytere til driften av tilbudet og til rekruttering og inkludering av yngre ungdom.

I 2016 hadde Agenda X Åpent Hus to ettermiddager i uka. I tillegg arrangerte vi Åpen Scene én gang i uka der ungdom fikk mulighet til å fremvise sitt arbeid. Dette var en viktig øvingsplattform for unge uerfarne artister og for ungdom som bruker studio Tell X til å bli mer scenevante. Tilbudet utgjør en alternativ mestringsarena som virker stimulerende og utviklende for deltakerne.

På Agenda X får ungdommene bestemme dagsorden.

Agenda X' julefest.

I september måtte Åpent Hus og Åpen Scene dessverre lagges ned på midlertidig basis på grunn av manglende finansiering. Dette har vært svært uheldig for Agenda X og viktigst av alt, for ungdommen. Vi jobber på spreng med å få tilbudet tilbake på beina og håper på å kunne gjenåpne dørene i løpet av 2017

Jente og guttegruppe

I 2016 møttes Agenda X sin jentegruppe og guttegruppe ukentlig for å diskutere, spise, sosialisere og bidra.

I løpet av perioden ble ungdommene i hver gruppe godt kjent med hverandre og bidro til at gruppene ble en trygg arena for å dele utfordringer og få veiledning og hjelp til å løse egne problemer. Under samtalene i gruppene ble det satt fokus på temaer som kjærlighet, familierelasjoner, frykt, seksualitet, utseendepress, rolleforventninger, selvstendige valg, identitet, karriere, politikk, rasisme og det å være ungdom i Norge i dag.

Ungdommene fikk også mulighet til å utvikle seg som ledere og rollemodeller ved at de bl.a. fikk arrangere aktiviteter for seg selv og for andre ungdom. Noen av aktivitetene inkluderte:

- teaterbesøk
- workshop om blogging
- selvtillytskurs
- deltakelse i 8. mars tog
- filmkvelder
- grilling i parken
- kinotur
- bowling
- planlegging og gjennomføring av fotballturnering i Rommen idrettshall

Studio Tell X

Studio Tell X er Agenda X sitt musikkstudio. Vi disponerer to lydstudioer i tillegg til innspillingsrom, og en ny konsertscene hvor ungdommene fra studio får mulighet til å opptre foran publikum ved ulike anledninger.

I 2016 brukte ca. 200 ungdommer Tell X-tilbudet. Her fikk de gratis studioopplæring i lyd- og musikkproduksjonsteknikk, og de lærte om kreativitet rundt komposisjon og arrangement av musikk. I tillegg fikk ungdommene innsikt i programmering, mikrofon-/opptaksteknikk, bruk av samples, akkordlære, mikser, akustiske opptak (av både vokal og instrumenter), digital lydredigering, miksing, bransjeteori og mye mer.

For Tell X-ungdommen fungerer studio som en kreativt møteplass der de kan treffe andre ungdom med interesse for musikk, i tillegg til at de får individuell oppfølging. Gjennom disse møtene igangsetter ungdommene nye prosjekter og støtter hverandres kreative prosesser.

Sommerleir

Agenda X sommerleir 2016 foregikk 25.-30. juli på Hove leir utenfor Arendal, og hadde over 100 deltakere fra Oslo og Akershus. Leiren var svært vellykket og bidro til at flere titalls ungdommer fikk positive ferieopplevelser.

Alle deltagerne på leiren bidro til driften av leiren ved å ta ansvar for forberedelse av måltider, rydding og praktiske oppgaver.

Av deltagerne var det 23 personer i alderen 18-26 år som gjennomgikk en ledertrening på forhånd for å være junior- og seniorledere på leiren. Av ledertreningen lærte de om rollebevissthet, ansvar, grensesetting, førstehjelpskurs og noen fikk livredderkurs. Denne ledertreningen er en svært viktig del av kompetansebyggingen blant ungdommene på Agenda X.

Programmet besto av workshops og foredrag i tillegg til bading og avslapping. Det ble holdt workshops i tekst og fremføring, sommerrevy, film, DJing, dans, svømming og fotball. I tillegg fikk vi engasjerende foredrag om flyktninger og rasisme, makt og musikk, og forfatterskap.

RÅDGIVNINGSTJENESTEN

Rådgivningstjenesten tar imot henvendelser fra enkeltpersoner med minoritetsbakgrunn som trenger hjelp mot etnisk diskriminering.

Om virksomheten

Rådgivningstjenesten ble opprettet i 1985 som en avdeling av Antirasistisk Senter. Målgruppen er personer med flyktning-, innvandrers- og minoritetsbakgrunn. Målet med tiltaket er å yte hjelp til selvhjelp til personer som blir utsatt for urettferdig behandling i samfunnet, styrke målgruppas muligheter til å mestre utfordringene de møter. Dette motvirker rasisme og diskriminering, og styrker målgruppas mobilitet og problemløsningskompetanse og fremmer interkulturelle relasjoner. Hensikten er å skape respekt for forskjeller, bidra til lojalitet til felles verdier i det norske samfunnet og styrke mangfoldskompetansen til brukerne. Rådgivningstjenesten er Oslo-basert og tilbys gjennom hele året.

Rådgivningstjenesten har i 2016 hatt en rådgiver i 30 % stilling. De gangene det var nødvendig og hensiktsmessig ble det brukt frivillige i rådgivningsarbeidet, som for eksempel tolk under rådgivningsamtaler. Frivillige brukes også til å spre informasjon om rådgivningstjenesten.

Rådgivningstjenestens oppgaver

Rådgivningstjenesten tilbyr gratis rådgivning, veiledning og informasjon til personer med innvandrers-, flyktning- og minoritetsbakgrunn innenfor en rekke saksområder, for eksempel usaklig forskjellsbehandling, rasistisk mobbing, trakassering og vold, utdanning, skole, jobbsøking, tilsetting, oppsigelse, arbeidsmiljø, bomiljø, barnevern, barneoppdragelse, bolig, trygd, sosialhjelp og utlendingsforvaltningen.

Rådgivningen omfatter hjelp til å ta riktige beslutninger som kan bidra til å løse en sak på lavest mulig nivå.

Veiledningen kan eksempelvis omfatte hjelp til å skrive søknader eller klager og fremstille en sak på en adekvat og saklig måte. Tiltaket er på denne måten med på å kompensere for eventuelle manglende forutsetninger og kunnskaper hos de berørte personene. En viktig del av arbeidet består derfor av å øke brukernes forståelse

for å kunne se saker fra forskjellige perspektiver, finne formålstjenlige løsninger og på denne måten styrke deres problemløsningskompetanse slik at de klarer å håndtere utfordringene de møter på en hensiktsmessig måte. Rådgivningstjenesten skal også fungere som en katalysator i forhold til hjelpeapparatet.

Erfaringer fra arbeidet i 2016

Rådgivningstjenesten har hatt en svak økning i antall saker i forhold til året før. Nedenfor vil vi oppsummere kort erfaringene vi har i saker vi har arbeidet med i 2016.

Mobbing/trakassering Et flertall av mobbesakene vi har behandlet var saker etter hendelser på arbeidsplasser, skoler og offentlige plasser. Det er hendelser hvor f.eks en arbeidstaker eller elev blir utsatt for mobbing pga sin hudfarge, etniske eller religiøse bakgrunn. Det kan være alt fra en slengbemerkning til krenkende uttalelser og handlinger.

Utestedsdiskriminering Personer med innvandrerbakgrunn blir ofte møtt med mistenkelighet når de er på et utested. De blir lettere kastet ut av dørvakter. De blir ikke hørt og blir behandlet som kriminelle når politiet blir tilkalt.

Dårlig arbeidsmiljø Arbeidstakere med innvandrerbakgrunn blir ofte ikke tatt på alvor når de klager på kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. De møter ikke forståelse når de har sykefravær, blir tilsnakket dersom de tar en kort pause for å hvile og forbigått ved forfremmelser.

Rasistisk vold Vi erfarer at rasistisk vold ofte går ustraffet. Klager eller anmeldelser blir som regel ikke gjort noe med eller blir henlagt, og saker som kommer opp i retten fører ofte ikke til en straffereaksjon. Diskriminerende og rasistiske utsagn blir sjelden en del av en tiltale i voldssaker. Vold som blir brukt mot

Rådgivnings- og veiledningssaker fordelt etter kategori

Sakstype	Antall	Sakstype	Antall
Oppsigelse	3	Mobbing/trakassering	16
Utdanning/skole	2	Dårlig arbeidsmiljø	7
Bolig	1	Rasistisk vold	6
Sosialhjelp	2	Pågrepelse/fengsling	1
Nabokonflikt	4	Utlendingsforvaltning	8
Barnevern	2	Statsborgerskap	5
Samliv/Fam.konflikter	3	Helse	2
Erstatning	3	Psykiske problemer	4
Utestedsdiskriminering	1	Annet	2
Sum			72

Informasjonssaker fordelt etter kategori

Spørsmålstype	Antall
Norsk kurs, godkjenning av utenlandsk utdanning og valg av utdanning og yrker	23
Jobbsøking og framgangsmåte og rettigheter knyttet til en jobbsøknad	19
Statsborgerskap, besøksvisum, familiegjenforening/familieetablering, oppholdstillatelse, tilbakekall og utvisning	40
Advokathjelp	12
Bolig	8
Annet	10
Sum	112

innvandrere blir tiet, bortforklart eller bagatellisert, mens vold som utføres av personer med innvandrerbakgrunn fører lettere til straffereaksjoner.

Oppsigelse Arbeidstakere med innvandrerbakgrunn opplever lettere oppsigelser eller trussel om oppsigelse. Klager fra kolleger får store konsekvenser for deres tilsettingsforhold. De står også svakere når det gjelder muligheten til å mobilisere fagorganisasjonene.

Statsborgerskap Det skal ikke mye til for å miste statsborgerskapet for statsborgere med innvandrerbakgrunn uansett hvor mange år man har levd i landet, så lenge myndighetene mener at statsborgerskapsvedtaket bygger på uriktige opplysninger. Tilbakekallelser rammer også deres barn som har statsborgerskap i landet. Disse sakene er kompliserte og ressurskrevende og skaper også alvorlig frykt og uro i innvandrerbefolkningen.

Utlendingsforvaltning Vi erfarer at det er flere som blir fratatt oppholdstillatelse og blir utvist fra landet fordi deres oppholdstillatelse er blitt tilbakekalt. Det er også utkastelser fordi referansepersonen ikke lenger klarer å forsørge ektefellen.

Bolig Personer med innvandrerbakgrunn opplever fortsatt problemer med å finne leiebolig på boligmarkedet.

Sosialhjelp Personer som er avhengig av sosialhjelp blir fort frustrerte når de ikke får svar på søknaden sin eller avslag på søknaden. Det er ofte nødvendig å gi dem råd om hvordan de bør gå frem og hva de kan gjøre ellers for å komme ut av deres vanskelige livssituasjon.

Nabokonflikt Ofte er det manglende kontakt mellom naboer, misforståelser, bagatellmessige hendelser, mistro eller fordomsfulle holdninger som fører til at det oppstår nabokonflikter. Det er ofte nødvendig med råd som hindrer eskalering av konfliktnivået.

Samliv/Familiekonflikter Personer som opplever vanskeligheter etter et samlivsbrudd eller i samlivet/ekteskapet trenger råd om hvordan de kan håndtere utfordringer de møter. Samboernes/ektefellenes innvandrerbakgrunn blir ofte brukt mot dem.

Erstatning Personer med innvandrerbakgrunn har manglende kjennskap og noen ganger en overdreven tro på erstatningsmulighetene i forbindelse med en sak. Det fører til at de ikke får søkt erstatning i tide eller bruker mye tid og store økonomiske ressurser på saker de taper.

Barnevern Manglende tillit til barnevernet fører ofte til at personer med innvandrerbakgrunn får store samarbeidsproblemer med barnevernet.

ØKONOMI, ORGANISERING, STYRE OG STAB

Økonomi i 2016

Antirasistisk Senter er regnskapspliktig og leverer årsregnskap til Brønnøysundregisteret. Senteret hadde i 2016 totale kostnader på kr 14 039 491.

Antirasistisk Senter/Fagpolitisk avdeling, Agenda X, JobbX og Rådgivningstjenesten mottar økonomisk støtte fra offentlige instanser, private stiftelser, organisasjoner og privatpersoner. Senteret har også egne inntekter fra salg av publikasjoner og tjenester.

Stab, faste medarbeidere

Fagpolitisk avdeling Daglig leder Rune Berglund Steen, nestleder Mari K. Linløkken, nestleder kommunikasjon Ervin Kohn, spesialrådgiver Shoaib Sultan, seniorrådgiver Vivian Brattsti Sørensen, sekretær Fida Jeries Baarli, rådgiver Maria Wasvik, kantinemedarbeider Kinsi Ahmed (deltid).

Agenda X I løpet av året sluttet avdelingsleder Seher Aydar, kulturansvarlig Felipe Orellana og prosjekt-koordinator Jonathan Castro. Ny avdelingsleder var Sahar Hassani, og ny leder for kulturaktiviteter var Namra Saleem. Ansvarlig for Studio Tell X var Eivind Kvitvik.

Andre medarbeidere og ressurspersoner: Fatima Abbas, Pongsit Kiewboonchan Eiklid, Ramtin Jafarzadeh, Sarah Christin Calvert, Nick Berisha, Ali Sawafi, Abdul Samir Madad, Linda Tinuke Strandmyr, Farhia Hashi

JobbX Avdelingsleder Matilda von Sydow, rådgiver Karen Bøhle Aarhus, kursansvarlig Hafsa Maqbul, prosjektleder Miriam Mardan.

Kursholdere: Baqir Moamen, Najmudin Uzbek, Mariam Naeem, Mizgin Algunaerhan, Elvic Kongolo, Fardin Abdullah, Alan Bendu, Kristina Sæther Sørheim, Olga Krasnova, Selamawit Haile Yebio, Ibrahim Mursal Warsame, Mathilde Fuglestad Stokke, Sajad Malik, Rakia Bihi, Ugbad Fathia Ahmed, Semin Mehdi, Gemma Mariam, Sidrah Khalid, Helen Ingrid Andreassen, Seyyida Hera Shah, Osman Saajin Mohammed, Hera Nasir

IT-ansvarlig Mohamed Yusuf Adan

Rådgivningstjenesten

Seniorrådgiver Emrullah Gürsel (30 %)

Styret

Eskil Pedersen, styreleder, Emrullah Gürsel, nestleder, Bushra Ishaq, Hanne Løvstad, Sunil Loona, Knut Kjelstadli, Sindre Bangstad. Miriam Mardan erstattet Hafsa Maqbul som ansattes representant, og Ervin Kohn erstattet Vivian Sørensen som vara for ansattes representant. Martha Skretteberg gikk av som styreleder etter flere års solid innsats både som styreleder og styremedlem.

KJØNNS- OG ETNISK LIKESTILLING

Antall ansatte

I alt 60 personer har hatt vært ansatt på Antirasistisk Senter i 2016. 20 har hatt et fast ansettelsesforhold i hel- eller deltid, 40 har vært i vikariat eller ansatt på timebasis. Av disse var 39 kvinner (65%) og 20 menn (30%).

Etnisitet

80% av medarbeiderne har minoritetsbakgrunn, 20% majoritetsbakgrunn.

Etnisitet koblet med kjønn Av de 80% ansatte med minoritetsbakgrunn er 60% kvinner og 40% menn. Av de 20% ansatte med majoritetsbakgrunn er 83% kvinner og 17% menn.

Etnisitet koblet med ansettelsesforhold 33% av medarbeiderne (20 personer) har vært/er ansatt i fast stilling. 65% av disse har minoritetsbakgrunn, 35% majoritetsbakgrunn.

67% av medarbeiderne (40 personer) har hatt kortere prosjektoppdrag eller vært ansatt på timebasis. 88% av disse har minoritetsbakgrunn, 12% majoritetsbakgrunn.

Kjønn koblet med ansettelsesforhold

Kjønn koblet til heltid/deltid og ansettelse på timebasis 20% av medarbeiderne (12 personer) sto i heltidsstilling: 67% kvinner og 33% menn.

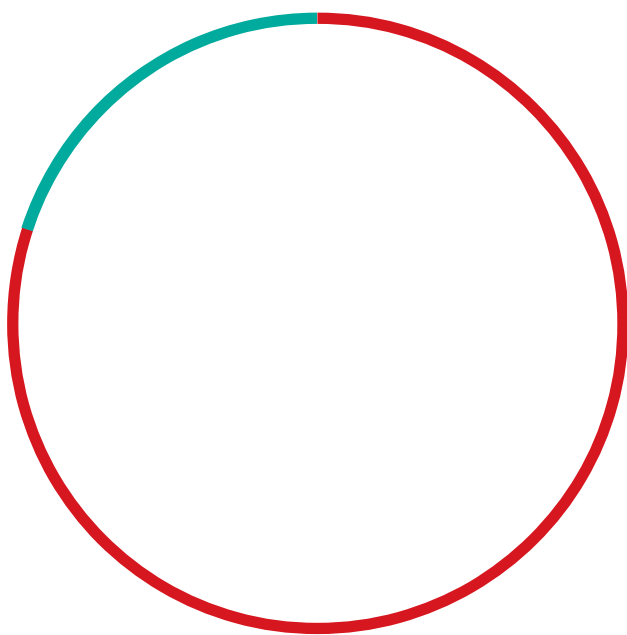
12% av medarbeiderne (7 personer) medarbeidere har vært ansatt i deltidsstillinger: 66% av disse er kvinner, 34% menn.

67% av medarbeiderne (41 personer) har ansettelse eller engasjement på timebasis: 66% kvinner og 34% menn.

Kjønn og etnisitet koblet til ansettelsesnivå Blant medarbeidere med fast ansettelse, i alt 20 personer, var 10 personer ansatt i leder/mellomlederposisjoner. Av disse var 50% kvinner og 50% menn, 50% hadde minoritetsbakgrunn og 50% hadde majoritetsbakgrunn.

Høyt antall deltids/timestillinger

JobbX har et høyt antall medarbeidere som er ansatt på timebasis, Agenda X og Fagpolitisk ledelse har en del prosjekt og tidsavgrensede ansettelsesavtaler. Disse er kursholdere og juniorledere i aktiviteter som sommerleir m.m. I 2016 var 40 personer engasjert på denne måten. Mange av disse er studenter og skoleelever. Den største gruppen er kursholdere på JobbX, der de fleste har dette engasjementet som en tilleggsbeskjeftigelse ved siden av jobb. Kursholdere har fast ansettelse, og er kursholdere på månedlige jobbsøkerkurs på Antirasistisk Senter, mentorer på ukentlig drop-in og holder kurs eksternt.

Medarbeidernes etnisitet

- 80% minoritetsbakgrunn
- 20% majoritetsbakgrunn

TALE VED MARKERING AV NOVEMBERPOGROMENE 2016

Er det nødvendig å markere disse Novemberpogromene hvert år? Det er så lenge siden krigen. Kan vi ikke la annen verdenskrig forbli i historiebøkene? Hvorfor må vi ha enda en Holocaustmarkering?

La meg svare på disse gode spørsmålene. Hva, hvorfor og hvordan. Men la oss ta NÅR først.

Novemberpogromene hadde ikke noe med WW2 å gjøre. Det skjedde i 1938. Det skjedde i FREDSTID. Et år før WW2 startet. Noen tror sågar det er en Holocaustmarkering, folkemordet på de europeiske jødene. Man kan godt diskutere om man skal inkludere forfølgelsen av jødene i Det tredje riket på 30-tallet i Holocaust. Men i 1938 var det fortsatt mulig for jødene å forlate Tyskland. Det var faktisk tyskernes ønske at Det tredje riket skulle bli judenrein. Man diskuterte planer om å deportere alle de tyske jødene til Madagaskar.

Hvorfor må vi snakke om det hvert år? Fordi, som Harvardprofessor Georg Santayana sa det, «den som ikke kjenner sin historie er dømt til å gjenta den».

Hva skjedde i Tyskland og Østerrike natten til 10. november i 1938 – i fredstid? En pogrom organisert og ledet av SA og SS med deltagelse av lokalbefolkningen mange steder. Mobben gikk løs på jøder, jødiske institusjoner og jødiske eiendommer. Opp mot 200 jøder ble slått i hjel. 4500 forretninger eid av jøder ble ødelagt. 2676 synagoger og forsamlingshus ble brent. 30 000 jøder ble sendt til konsentrasjonsleirene Buchenwald, Dachau og Sachsenhausen i Tyskland.

Novemberpogromene var så barbariske at de forferdet verden. Krigens støy og forvirring tilsloerte ikke handlingene – fordi det ikke var krig i Tyskland i 1938.

Novemberpogromene skjedde 4 måneder etter Eviankonferansen. En internasjonal konferanse som USAs president hadde invitert til for å bli enige om hva man skulle gjøre med de jødiske flyktningene fra Tyskland. Det var i juli 1938, i den franske pittoreske Evian at de 32 nasjonene ble enige om å stenge sine grenser for jødiske flyktninger fra Tyskland. Norge var representert ved ekspedisjonssjef Carl Platou fra justisdepartementet. Den samme høyt dekorerte Platou som er omtalt i boken til Nina Grünfeld «Ninas barn». Det er den samme Platou som frarådet midlertidig oppholdstillatelse for jødiske barn fra Østerrike, som skulle på sommerleir til Norge, med begrunnelsen at vi risikerte «å brenne inne med dem». Dr. Berthold Grünfeld, en framstående psykiater og Norges første sexolog, var ett av disse barna. Sigmund Korn, tidligere landslagstrener for kombinertgutta i hopp var en annen.

Det tredje rikets representanter på Evian-konferansen dro tilbake til Berlin og fortalte Hitler at han kunne gjøre som han ville med jødene – ingen brydde seg.

Vi står igjen med spørsmålene hvorfor og hvordan? Det er menneskelig å ville ha noen å skyld på. Det er samlende å ha en felles fiende og det er godt å ha

en syndebukk man kan bebreide for problemer man har. Jødehatet i Tyskland hadde et godt jordsmonn helt tilbake til Martin Luther. I sin bok «jødene og deres løgner» fra 1543 anbefaler han at jødernes synagoger brennes og at jødene selv settes til tvangsarbeid. I morgen 10. november er Martin Luthers fødselsdag.

Så snart Hitler kom til makten i januar 1933 begynte forfølgelsen av jødene i Tyskland. Alle konspirasjonsteoriens mor Zions Visers Protokoller ble tatt inn i Læreplanen i tyske skoler allerede i 1933. Julius Streicher var redaktør for ukemagasinet Der Stürmer. En grov og antisemittisk agitasjons- og propaganda-publikasjon. Den ble startet allerede i 1923 og på høyden hadde den et opplag på 475 000 eksemplarer. Den var også å lese som veggavis i såkalte «Stürmerkasser». Under Nürnbergrettssaken ble Streicher dømt til døden og henrettet for sin dødspropaganda.

Fra 1933 kom det stadig nye lover og forordninger for jøder. Allerede i april kom Arierparagrafen. Denne forbød jødiske tyskere å jobbe i staten, universitetene og skolene. Nürnberglovene i 1935 fratok jødene sitt tyske statsborgerskap. Med disse ble antisemittismen nedfelt i det tyske lovverket. Alle tyske innbyggere ble delt inn i rene ariere eller forskjellig grad av jøde. Det var for eksempel forbudt for jøder å ha bursdag den 20. april – Hitlers fødselsdag.

Fremmedgjøringen, demoniseringen og dehumaniseringen av jødene generelt og de tyske jødene spesielt hadde pågått i en årrekke før Novemberpogromene. Fiendebildene var malt med bred pensel og sterke farger. Det Tredje Rikets ledere var trygge på at tiden var moden. At folket ville akseptere at man fulgte Martin Luthers råd og brente jødernes synagoger.

Vi markerer Novemberpogromene hvert år for å lære historien.

Vi må lære å være kritiske til det vi hører og det vi leser.

Vi må gjenkjenne løgner.

Vi må avvise løgner og konspirasjonsteorier.

Vi må ta oss i det når vi gruppetenker. Vi må øve oss på å se mennesker som individer og ikke som representanter for en gruppe.

Vi må si NEI til fordomsfull og hatefull propaganda.

Vi må si NEI til demonisering den andre.

Vi må si NEI til dehumanisering av den andre.

Avslutningsvis vil jeg benytte anledningen til å takke statsministeren og regjeringen for handlingsplanen mot antisemittisme. Vi ser fram til den varslede strategi mot hatefulle ytringer. Og jeg vil innstendig oppfordre til å starte arbeidet med en nye handlingsplan mot rasisme og diskriminering. Vi har ikke hatt en slik handlingsplan siden 2013. Vi kan se en bekymringsfull endring i det offentlige ordskiftet. Fremmedfrykten øker og muslimhatet kommer oftere til uttrykk. At dette ikke bare gjelder for Norge er ingen trøst. Tvert imot er det skremmende. La oss heller vise vei også her.

Jeg vil avslutte med å takke hver enkelt her i dag. Takk for din deltagelse.

Takk for at du bryr deg.

Ervin Kohn utenfor Nationaltheatret,

9. november 2016

Åpen Scene hos Agenda X.

ANTIRASISTISK SENTER
www.antirasistisk-senter.no

Utgiver Antirasistisk Senter ved Rune Berglund Steen og Mari Linløkken **Org. nr.** NO 940 469 643

Adresse Storgata 25, 0184 Oslo **Telefon** +47 23 13 90 00 **E-post** epost@antirasistisk.no

Nettside www.antirasistisk.no **Twitter** @Antirasistisk **Facebook** www.facebook.com/arsnorge **Instagram** #antirasistisksenter

Foto Antirasistisk Senter **Grafisk formgivning** Munch design **Trykk** 07 Media

